

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Otto Hetterscheid: 70 en tijdloos

Stigter, S.

Publication date

1997

Document Version

Final published version

Published in

Kunstbeeld

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Stigter, S. (1997). Otto Hetterscheid: 70 en tijdloos. *Kunstbeeld*, 21(11), 42-43.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

OTTO HETTERSCHIED

Al bijna 40 jaar werkt Otto Hetterscheid aan een oeuvre dat uitsluitend bestaat uit werk op papier. In zijn werk is collage verweven met gemengde technieken. Zo maakt hij abstracte, gevoelige beelden. Het werk draagt nooit een titel. Het moet de verbeelding prikkelen. Binnenkort wordt op zijn 70e verjaardag een overzichtstentoonstelling bij Galerie Clement in Amsterdam geopend. Daar is goed te zien hoe het karakter van het werk per periode verschilt en hoe toch altijd de hand van Otto Hetterscheid onmiskenbaar aanwezig is.

Otto Hetterscheid: zonder titel, 1996; gemengde techniek op papier, 39,3 x 27 cm

Otto Hetterscheid: zonder titel, 1971; gemengde techniek op papier, 31 x 20,5 cm

70 EN TIJDLOOS

Hetterscheid (1927, Vught) heeft zijn plaats in de Nederlandse kunstgeschiedenis zeker verdiend. Het is echter niet gemakkelijk om die plek te duiden. Of hij bij een bepaalde stroming kan worden ingedeeld, valt moeilijk te zeggen. Nu hoeft dat gelukkig ook niet, maar in het boek van de AMC-collectie wordt hij onder het abstract expressionisme geplaatst. Er hangen meer dan twintig collages van Hetterscheid bij de Eerste Hulp van het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam. Daar is ook werk bij van eind jaren '60, dat inderdaad vrij expressief aandoet. Het is fel van kleur, met stukjes papier die van affiches zijn gescheurd of op straat zijn gevonden. Zo ging ook zijn grote voorbeeld Kurt Schwitters te werk, die aldoor van zijn fiets afstapte om alles waar zijn oog op viel, op te rapen voor zijn kunst. Deze collages van Hetterscheid doen ook denken aan de vroege Amerikaanse pop art van Rauschenberg, dat wel eens als staartje van het abstract expressionisme wordt beschouwd. Er zijn sporen zichtbaar van sigarettapakjes, toegangskaartjes, stukken krant, pakpapier, behang; allemaal sporen van onze consumptiemaatschappij.

Toch kan het oeuvre van Hetterscheid niet uitsluitend als abstract expressionistisch worden betiteld. Er is bijvoorbeeld een periode geweest, in de jaren zeventig, waarin hij zich beperkte tot de kleur wit met hooguit enkele bruine accenten. Hij heeft in die tijd ook een serie werken gemaakt die minder abstract aandoet, doordat een horizon telkens de suggestie van een landschap wekt. Begin jaren tachtig heeft hij, geïnspireerd door Tapiès, zwaar, bijna materie-achtig werk gemaakt. Het meeste werk van Hetterscheid is echter heel poëtisch, muzikaal of juist stil, sferisch en soms bijna ijl van karakter. Lyrisch abstract lijkt daarom een betere omschrijving van zijn werk, hoewel die term meestal wordt gebruikt voor een bepaald soort kunst van een groep kunstenaars uit de jaren vijftig, waartoe Hetterscheid niet behoort. Hij heeft zich nooit bij een groep kunstenaars gevoegd, behalve bij het Amersfoortse kunstenaarsgenootschap De Ploegh, dat echter geen boodschap verkondigt of een bepaalde stijl voorstaat. Hetterscheid is dus niet echt te vangen in termen van de Nederlandse kunstgeschiedenis. Je zou kunnen zeggen dat hij tijdloze kunst maakt. Het is niet nieuw wat hij doet, maar zijn werk is oprecht, integer en sprekend. Het nodigt uit om vaak bekeken te worden en telkens oogt het werk verassend fris en levendig. Hetterscheid maakt zijn werk op papier zonder dat daar een ander idee aan ten grondslag ligt, dan dat een bepaalde drang hem ertoe dwingt. Hij gaat heel intuïtief te werk. Denken komt er niet aan te pas, want dan komt er volgens hem niets uit zijn vingers. Pas als hij eenmaal bezig is, ziet hij wat hij doet en kan hij eventueel kritische kanttekeningen plaatsen. Doordat hij zo impulsief werkt, komt het veel voor dat hij na enige tijd en soms zelfs na jaren nog veranderingen op het papier aanbrengt. Wat het dan precies is waar hij nog niet tevreden over is, kan hij moeilijk zeggen. Het voelt eenvoudig niet goed.

HARMONIEUS

Van de spontane en explosieve wijze waarop Hetterscheid zich op het papier uitdrukt, verraadt zijn atelierwoning in Amsterdam helemaal niets. Een rommelig atelier is hem vreemd. Het is er altijd opgeruimd. Hij heeft het smaakvol en praktisch ingericht. Er staan strakke moderne meubelen, in de kast staan platen en kunstboeken en aan de witte wanden hangen slechts een paar kleine schilderijen. Er is niets aanwezig dat overbodig is. Opmerkelijk genoeg is juist hier de hand van Hetterscheid goed te herkennen. Zijn huis weerspiegelt namelijk de enige gedachte die Hetterscheid wel over zijn werk verkondigt; hij wil met zo weinig mogelijk middelen een zo krachtig mogelijk beeld treffen. Hoewel in zijn kunst de emotionele werkwijze zichtbaar de boventoon voert, ligt het zoeken naar harmonieuze verhoudingen eraan ten grondslag.

Hetterscheid's werk is zichtbaar met passie en zorg vervaardigd, totdat de juiste toon is gevonden. Uiteindelijk hebben alle elementen een functie. Elk stuk papier suggereert een geheim, elke kleurnuance is zuiver, elke lijn is raak en het geheel vormt een evenwichtige compositie. Hetterscheid verpakt zijn emotie in een spannend beeld, waar tegelijkertijd ook een zekere sereniteit vanuit gaat. Zijn op het gevoel gebaseerde werkwijze, wordt altijd, ook achteraf, door hem gecontroleerd. Onlangs heeft hij, naar aanleiding van een expositie van Chillida, in een nieuw werk gekrabbeld: 'hommage de Chillida'. Hij twijfelt er nog aan of hij dat wel zal laten staan. Het is hem wat te nadrukkelijk, zo'n duidelijke boodschap. En bovendien merkt hij op dat hij de zin verkeerd heeft geschreven. We zullen zien!

Otto Hetterscheid, 8 november t/m 10 december in Galerie Clement/Printshop, Prinsengracht 843-845, Amsterdam. Di. t/m za. 11.00-17.30 uur, 1e zo. v.d. maand 13.00-17.00 uur.

Otto Hetterscheid: zonder titel, 1995; gemengde techniek op papier, 53,5 x 30,5 cm